

50 jaar bruggen bouwen tussen de kerken in Delden

JAARVERSLAG VAN DE RAAD VAN KERKEN DELDEN. Sept. 2018- sept. 2019

Elk jaar geeft de Raad van Kerken als start voor het winterwerk een brochure uit. Dit keer ook weer 50 jaar bruggen bouwen tussen de kerken in Delden. Hierin staat het programma vermeld, dat de Raad van Kerken in het betreffende jaar wil realiseren. Alle andere wetenswaardigheden over de Raad van Kerken vindt u op de website www.blasiusdelden.nl. Deze uitgave van 2018-2019 had een oker gele kleur.

Het thema van 2018/2019 “ Waardig levenseinde”

Dit onderwerp werd in de verschillende voordrachten steeds vanuit een ander gezichtspunt belicht.

Soms word je plotseling geconfronteerd met een ernstige ziekte van een naaste, van je zelf of van iemand uit je omgeving. Het leven krijgt dan ineens een heel andere wending. Je werk en alle andere activiteiten staan op de achtergrond in je leven. Je komt in een heel andere wereld terecht van bezoek aan artsen en het ziekenhuis, van medische ingrepen en spanning over uitslagen. Het kan dan gebeuren dat je door de voortschrijdende techniek en de medische wetenschap voor gecompliceerde vragen en keuzes komt te staan. Wat betekent medisch ingrijpen voor de kwaliteit van leven? Hoe ver wil je gaan met medisch ingrijpen om het leven te verlengen? In deze tijd is in het debat over euthanasie de vraag actueel: in hoeverre mag en kun je zelf de beslissing nemen om je leven te beëindigen en mag je een ander daarbij behulpzaam zijn?

Pastor H el ene van den Bemt

Oecumenische diensten:

Vredesdag 16 september 2018 om 11.00 uur in de Nieuwe Blasius.

Thema: Generatie voor Vrede.

De oecumenische viering, die werd voorgedaan door pastor H el ene van den Bemt en ds. Dick Juijn, werd ondersteund door het RK Dames- en Herenkoor. Ondanks perikelen omtrent het begintijdstip was er een goede opkomst.

De opbrengst van de collecte was € 182,25.

Kerstsamenzang op 16 december 2018 in de Oude Blasiuskerk.

De Midwinterhoornblazers van Stad en Ambt Delden heten de bezoekers weer welkom.

Ype heeft een kerstverhaal uit Brazili  voorgelezen: "Ik ben het Licht van de hoop".

Het Deldens koperensemble deed mee en de ondersteuning van de zang van het jongeren koor Cantu werd zeer gewaardeerd. Een goede en fijne bijeenkomst met 80-100 bezoekers. De opbrengst van de collecte was € 191,28.

Dienst van de Eenheid op zondag 20 januari 2019.

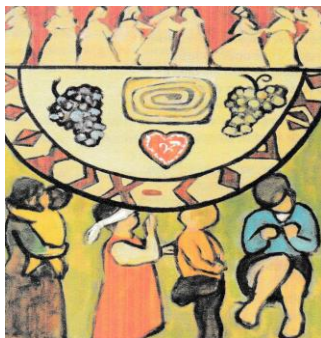

Ds. D. Juijn en pastor A. Zoet gingen in deze viering voor met als thema: Recht voor ogen. Dit jaar hebben mensen uit Indonesië deze dienst voorbereid en aan de kerken in de wereld aangereikt.

Het recht voor ogen te houden als basis voor Eenheid in hun land. Door samen te bidden kunnen we proberen het onrecht te laten verdwijnen. Het RK dames en heren koor was weer aanwezig voor de vocale ondersteuning. Ondanks miscommunicatie omtrent het begintijdstip was het een goede dienst. De opbrengst van de collecte was € 261,75

Wereldgebedsdag op zondag 3 maart 2019.

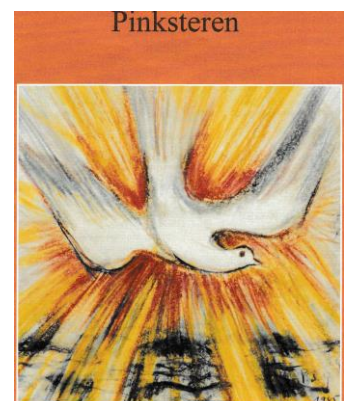
In 1887 riepen Amerikaanse vrouwen op tot een gebedsviering voor de zending in hun land. Deze oproep om in gebed aan mensen en hun omstandigheden zorg en aandacht te besteden is uitgegroeid tot een gebedsdag in 173 landen.

Wereldgebedsdag was de eerste oecumenische samenwerking in de wereld. Sinds 1928 wordt er in ons land aan deelgenomen. De liturgie werd dit jaar samengesteld door een comité uit Slovenië, één van de deelnemende landen. Door middel van een powerpoint werden beelden van Slovenië getoond. De opbrengst van de collecte was € 230,40.

Pinkstermaandag 10 juni om 10.00 uur: Oecumenische viering in de tuin van de Oude Blasius.

Al vele jaren is het een traditie en beleven we deze viering met elkaar in de tuin naast de Oude Blasius. Het weer was ons ook deze keer goed gezind. Leden van de Raad van Kerken hebben samen met pastor Zoet en dominee Juijn de dienst voorbereid. Het RK dames en heren koor was weer aanwezig voor de vocale begeleiding. De collecte bedroeg € 315.- en is bestemd voor de PDK.

Activiteiten.

Lezing 1. Eminentie Kardinaal Wim Eijk op di. 27 nov. om 19.30 uur – Oude Blasius

Op dinsdag 27 november hield kardinaal Eijk een lezing over **Waardig levenseinde**. Hij was uitgenodigd door de Raad van Kerken en vele mensen kwamen naar de Oude Blasius in Delden voor de lezing. De kerk was praktisch vol en de kardinaal was ontspannen. Hij had in de namiddag zijn bewondering al uitgesproken over de prachtige fresco's in de kerk.

Met een mooie lezing waarin hij zowel over de geloofsrichting, als over de palliatieve zorg zijn visie gaf, kregen we een breed inzicht over de mogelijkheden die ons misschien wachten bij het einde van dit leven.

Maar ook het elkaar nabij zijn is belangrijk in onze laatste levensfase. Hij sprak ruim 45 minuten waarna er gelegenheid was om vragen te stellen, die hij alle beantwoordde. Ook waren velen van buiten Delden op de lezing afgekomen en stelden vragen. Daarna nam hij ruim de tijd om met mensen te praten tijdens de koffie achter in de kerk. Bijna als laatste verliet hij samen, met zijn secretaris de kerk om naar Utrecht terug te keren. Het was mooi en heel goed dat hij voor de Oecumene sprak.

Namens velen die ons dit lieten weten, kunnen we zeggen dat de kardinaal een ontspannen en vriendelijke uitstraling liet zien en het een geslaagde avond was waarin veel openheid en de toenadering tot elkaar weer sterker is geworden. Vanuit Utrecht zal hij zijn lezing digitaal naar ons opsturen zodat we die mogen verspreiden onder belangstellenden. Samengevat door Ria Mudde.

De opbrengst van de collecte was € 460,80.

Lezing 2. Lezing: Pastoor Marinus v.d. Berg op wo. 30 jan. om 19.30 u. in de Oude Blasius. De lezing heeft als titel: "Bij het einde - zijn".

Waardig sterven, wat is dat? Wat is waardig? Dat is niet voor iedereen hetzelfde, net zomin als doodgaan. Er zijn wel tien 'uitgangen uit het leven'. Sterven is een reis die je niet kunt boeken. Menswaardig sterven is maatwerk, want ieder mens heeft zijn of haar eigen verhaal. En het is de kunst dat eigen verhaal te laten klinken en tot zijn recht te laten komen.

Daarbij is luisteren essentieel, goed luisteren, tussen de regels door luisteren, zowel naar de stervenden als naar de nabestaanden.

Sterven doe je niet alleen. Sterven is een sociaal gebeuren.

Pastor van den Berg begon met het aansteken van een kaars voor de asielkinderen die nu toch eindelijk in aanmerking komen voor een kinderpardon. Met dank aan de mensen van de Bethelkerk in Den Haag, waar hij één van de bijna duizend voorgangers was. Hij had een gedicht gemaakt: Ik steek een kaars aan voor.....

Er is een mooie Twentse uitdrukking voor doodgaan: "Oet den tied goan". Dat is mooi gezegd voor het gevoel dat een mensenleven altijd een 'in between' is. En dat is toch heel wat anders dan je tegenwoordig vaak hoort: 'je leeft maar één keer'.

Soms lees je in de krant dat er een vrouw op 99-jarige leeftijd in haar geboortehuis is overleden. Een andere keer van een vrouw van zevenenvijftig, wier dochter net een paar weken zwanger is. Er zijn wel tien uitgangen uit het leven. Ieder mens heeft daarbij zijn eigen verhaal en het gaat er om, om die verhalen te horen en op hun diepte te peilen. Luisteren, luisteren en nog eens luisteren, vaak tussen de regels door.

Daarbij moeten we het niet mooier maken dan het is, want doodgaan doet pijn. Er zijn verschillende vormen van pijn. Ten eerste is er de lichamelijke, fysieke pijn, die soms onvermijdelijk is, ook al is er veel aan pijnbestrijding te doen.

Ten tweede is er geestelijke pijn, ook wel psychische pijn genoemd. Dan gaat het om mensen die met zichzelf of hun omgeving in de knoop zitten. Verward, depressief of psychotisch. Tenslotte is er de zogenaamde "zielenpijn", waarbij levensvragen in het geding zijn. Bij dit laatste gaat het over existentiële vragen en zingeving, Soms is helemaal niet duidelijk waar de pijn vandaan komt. Dan is het belangrijk dat er goede familieleden zijn, die goed kunnen luisteren en er de tijd voor nemen het levensverhaal van een medemens te horen. Menswaardig sterven betekent maatwerk. Je moet elke keer ad hoc zien uit te vinden wat in deze situatie, bij deze mens, passende zorg is. Protocollen en afvinklijstjes werken hierbij niet. Want de meeste mensen zeggen niet wat ze zeggen! Goed luisteren dus! Liefde en warmte zijn daarbij essentieel.

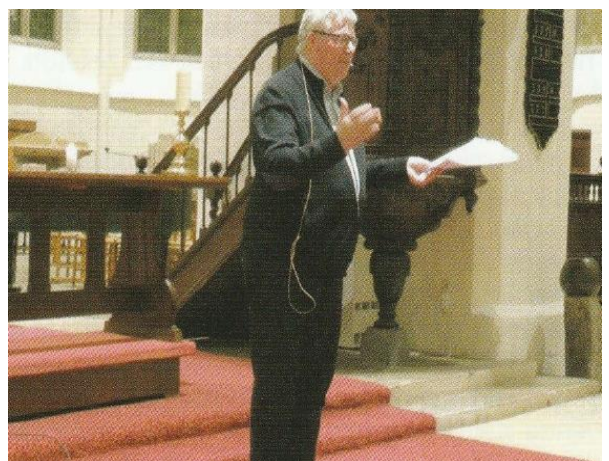
'Waardig' in de uitdrukking waardig sterven gaat vooral om de manier waarop. Hoe gaan we ermee om? Menswaardig sterven is een proces dat telkens weer anders verloopt. De gesprekken rondom het sterven kunnen vaak heel indringend en waardevol zijn.

Laat uw nabestaanden weten wat u graag wilt nalaten. Hoe u herinnerd wilt worden.

Marinus van den Berg noemde uit zichzelf het geloof niet. Dat deed hij heel bewust omdat hij vindt dat dat uit de mens zelf moest komen. Bij de vragenronde na afloop van de lezing. Menswaardig sterven is een zaak van invoelen, van warme en zorgvuldige communicatie.

Samengevat door Kees Bergström.

De opbrengst van de collecte was € 449,35.

Lezing 3 . Lezing door Dr. Cees Robers: “Waardig levenseinde”

Van genees-heer naar verpleeg-heer.

Als stervensbegeleiders worden dokters steeds meer verzorgers en steeds minder genezers. Ze handelen steeds minder curatief en steeds meer palliatief.

In zijn oecumene-lezing van 5 maart in de Oude Blasius sprak dr. Cees Robers over het jaarthema van de Raad van Kerken 'een waardig levenseinde'. Dr. Robers is pijnbestrijder in het ZGT en als zodanig betrokken bij de palliatieve zorg

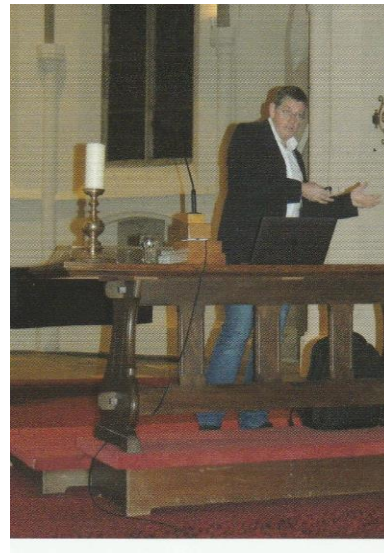
Een dokter is opgeleid als geneeskundige. Bij de eed van Hippocrates heeft hij beloofd het lijden te verlichten en het leven te behouden. In de laatste fase van een mensenleven gaat dat behouden niet meer. De patiënt is uitbehandeld. Vroeger was de rol van de (ziekenhuis-)arts dan uitgespeeld. “Wij kunnen niets meer voor u doen”. Daarmee is de zorg voor de patiënt echter niet ten einde. Curatieve zorg wordt palliatieve zorg.

Pallium is het Latijnse woord voor mantel. St. Maarten deelde zijn mantel zijn pallium, met een bedelaar. Palliatieve zorg is dus eigenlijk een specifieke vorm van mantelzorg, mantelzorg voor de laatste levensfase.

Dr. Robers bespreekt de verschillende vormen van sedatie, waarbij de patiënt in slaap gebracht wordt. Soms overlijdt een patiënt dan heel snel, soms kan het langer dan een week duren. Beide in 47% van de gevallen. Vervolgens komt de euthanasie ter sprake. Euthanasie blijkt vooral omgeven door allerlei juridische regels, die de bedoeling hebben zowel de arts als de patiënt te beschermen tegen ongewenste consequenties.

Zo moet de dokter zelf het dodelijke medicijn bij de apotheek ophalen. Hij moet zelf het drankje overhandigen. Hoewel de wilsbeschikking belangrijk is, is hij niet van doorslaggevend belang. In ieder geval dient duidelijk te zijn dat die weloverwogen en vrijwillig zijn. Maar desondanks is euthanasie geen recht van de patiënt en zeker ook niet de plicht van de arts. Bij elke euthanasie speelt een tweede arts een rol voor een second opinion, een zg. SCEN-arts. Na afloop wordt een euthanasie direct gemeld bij de gemeentelijk schouwarts, die het door stuurt naar de regionale toetsings-commissie.

Samengevat door Kees Bergström.

De opbrengst van de collecte was € 351,85.

Dodenherdenking op 4 mei 2019.

Op zaterdag 4 mei herdenken we de mensen die zijn overleden tijdens de oorlog. Wij zijn bijeen gekomen voor de herdenkingsbijeenkomst op zaterdagavond om 18.45 uur in de Oude Blasiuskerk aan het Kerkplein 3 in Delden.

Enkele leden van de scouting en Raad van Kerken hebben een gedicht voorgedragen. Het Deldens Dubbelriet Duo, Jeanet en Carla Wilmink, speelde op hobo en fagot. In het kader van de komende plaatsing van Stolpersteine vertelde Ype de Jong het verhaal van omgekomen Joodse medeburgers uit Delden.

Het oecumenisch avondgebed.

Elke donderdagavond van 19.00 uur tot 19.30 u. bidden en zingen we samen in een van beide Blasiuskerken hier in Delden. Waarom is het zo fijn en waarom zo belangrijk.

Het is een moment van rust. Een moment van stilte in ons zelf. Maar ook een moment van verbondenheid met elkaar door te zingen en te bidden. Je hoeft geen lid te zijn van een van de kerken. De toegang is vrij. Het is elke week en via het Hofweekblad of het Kerkennieuws kun je vinden in welke kerk we bidden. Elke week speelt Herman Rupert op het orgel of op de piano om ons in de zang te begeleiden. Herman doet dit belangeloos net als de voorgangers, die zich ook inzetten om mooie liederen en teksten uit te zoeken en ons hierin voorgaan. Een fijn moment van stilte in Delden.

Kerkennieuws.

Kerkennieuws kent een zelfstandige redactie en wordt uitgegeven onder auspiciën van de Raad van Kerken. In dit voorjaar vond de voorbereiding plaats van het gedenken dat Kerkennieuws in 2019 50 jaar bestaat. Een extra nummer voor november 2019 werd gepland.

De PDK.

De Projectgroep Deldense Kerken, gelieerd aan de Raad van Kerken, is actief voor goede doelen in het buitenland.

Delden kan trots zijn op hun initiatieven.

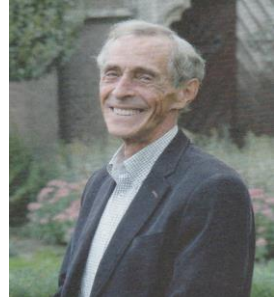
De muzikale wandeling, oliebolvenverkoop in november, kerststands voor verkoop van kerststukjes en o.m. nog een wandeling met Drie Koningen op het Landgoed Twickel.

Vergaderingen

De Raad van Kerken te Delden vergaderde op de volgende data: 4 september, 24 oktober, 9 januari 2019, 14 maart, 24 april (samen met het convent) en 11 juni.

Afscheid.

Op 8 september 2019 heeft pastor Henk Ogink afscheid genomen van de Heilige Geest parochie te Delden vanwege het bereiken van de pensioen gerechtigde leeftijd. Hij was een zeer betrokken pastor, die met woord en daad de oecumene ondersteunde. Wij zullen hem missen, maar hopen dat hij nog van een fijn pensioen kan genieten.

Een week later heeft Ds. Annerie Snier ook afscheid van Delden genomen. Zij blijft echter actief in de Regio en wil zich nog steeds voor de Raad van Kerken inzetten.

Vanwege een drukke agenda heeft Wim Boer afscheid genomen van de Raad van kerken. We danken hem voor zijn geleverde bijdrage.

Welkom. Ds. Dick Juijn hebben we dit jaar kunnen verwelkomen.

Stolpersteine te Delden.

In mei 2019 kwam het definitieve bericht dat er op 30 september 2019 Stolpersteine te Delden geplaatst zullen worden. Op www.stolpersteine-delden.nl is het gehele project te volgen. Wij vinden het bijzonder fijn dat dit inmiddels is gelukt.

Samenstelling Raad van Kerken Delden seizoen 2019-2020.

Met ingang van seizoen 2019-2020 is de samenstelling van de Raad van Kerken als volgt:

Mevr. R.Mudde	Langestraat 135	3761949	voorzitter, p.r. contact Kerkennieuws
Hr. Y. de Jong	Rupperink 1	3766366	secretaris
Hr. G. Smit	De Goorn 17	3766124	penningmeester, oecumenische diensten
Mevr. J. Brandenburg	Zwaluwstraat 13	2424549	oecumenische diensten
Mevr. G. Freriksen	Torenvalkstraat 19	3764126	oecumenische diensten
Mevr. A. Kuperus	Kamille 14	3762963	oecumenische diensten
Hr. S. Kamping	De Goorn 3	3764096	apostolisch genootschap
Hr. J.Troch	Hengelsestraat 10	3761132	contactpersoon RK.
Ds. D. Juijn	Kerkplein 1	06-1588312	contactpersoon convent.

WEBSITE: Meer informatie is te vinden op de website van www.blasiusdelden.nl kijken bij oecumene c.q. Raad van Kerken en www.heiligegeestparochie.nl kijken bij Delden.